

Undervisningsbeskrivelse

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET
STYRELSEN FOR
UNDERVISNING OG KVALITET

Termin	maj-juni 2026
Institution	Kolding HF & VUC
Uddannelse	Toårig hf
Fag og niveau	Dansk A
Lærer(e)	Katrine Robertsen (forløb 1-5) og Tanja Riishede Duus (forløb 6-11)
Hold	daAja25

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb i faget

Forløb 1	Intro til dansk + novellen som genre
Forløb 2	Sagatiden
Forløb 3	Lyrik og stilistik
Forløb 4	Skriv verden frem
Forløb 5	Mellem linjerne
Forløb 6	Retorik og argumentation
Forløb 7	Kortfilm og spillefilm
Forløb 8	Danmark mit fædreland (romantikken)
Forløb 9	Kirke, køn og klasse (det moderne gennembrud)
Forløb 10	Virkelighed og iscenesættelse
Forløb 11	Medier og journalistik

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb

Nb! Et skema for hvert forløb

Titel 1	Introduktion til danskfaget og noveller
Indhold	<p>Primærttekster i kompendiet:</p> <p>Flg. noveller er opgivet som samlet værklæsning:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jesper Wung-Sung (2011): "Dig og mig", fra <i>Tretten tynde teenagere</i>, Dansk lærerforeningens forlag • Sidsel F. Pedersen: "Nabohjælp" (2005) • Naja Marie Aidt: "Ond i sulet" (1993) • Karen Blixen: "Det ubeskrevne blad" (1957) • Henrik Pontoppidan: "Ørneflugt" (1894) • Helle Helle: "Film" (1996) <p>Supplerende tekster:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Morten Nielsen: "Skæbne" (1941) • Vagn Steen: "Den der fanger fuglen" (1964) • Tove Ditlevsen "Blinkende lygter" (1947) • Johannes Møllehave, <i>De tre sten</i> (Til glædens Gud), 1977 • Yahya Hassan, <i>Barndom</i>, 2013 <p>Teori anvendt i forløbet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Lærerproduceret materiale om:</u> • Model til novelleanalyse • Danskfagets tre perspektiver • Novellen som genre + epik. <ul style="list-style-type: none"> • <u>Fra lærebøger:</u> • Ole Schultz Larsen: Håndbog til Dansk, "Litterære Genrer" + "Novellegenren" (iBog på Systime, 2016)

Omfang	20 lektioner af 45 min.
Særlige fokuspunkter	Formålet med forløbet er at introducere eleverne til danskfagets tre perspektiver samt give dem indsigt i de analyseredskaber, der anvendes i arbejdet med epik.
Væsentligste arbejdsformer	Dialogisk klasseundervisning, gruppearbejde, individuelt arbejde med skriftlig aflevering, læreroplæg, begrebstræning

Titel 2	Sagatiden
Indhold	<p>Primærtetekster i kompendiet:</p> <p>Værklæsning:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ukendt forfatter, Ravnkels Frøjsgodes Saga, ukendt årstal. <p>Supplerende tekster:</p> <ul style="list-style-type: none"> • HBO Nordic, Vikings, sæson 6 (trailer) • Teaser til Game of Thrones, sæson 7. • LOC, Ti fod høj, (Anno XV), 2017 – både tekst og musik. <p>Teori anvendt i forløbet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Fra lærebøger:</u> • Johannes Fibiger m.fl., Litteraturens veje, Systime (afsnittene: ”Om vikingetiden”, ”Den sociale orden”, ”Æt og ære”, ”Æren og eftermælet”, ”Kult og rite”, ”De islandske sagaer”, ”Autentisk litteratur eller fiktion?”, ”Emigration til Island”, ”Islandsk samfund og lov”, ”Sagaens stilistiske træk”, ”Slægtens betydning”, ”Mellem asatro og kristendom”, ”Fortælleteknik i sagaerne”). Afsnittene er sammensat i lærermateriale.

Omfang	18 lektioner af 45 min.
Særlige fokuspunkter	Formålet med forløbet er at introducere eleverne til arbejdet med litteraturhistorien - og i dette tilfælde specifikt med sagatiden. Formålet har ligeledes været at introducere eleverne til arbejdet med et værk.
Væsentligste arbejdsformer	Dialogisk klasseundervisning, gruppearbejde, individuelt arbejde med skriftlig aflevering, læreroplæg, begrebstræning

Titel 3	Lyrik og stilistik
Indhold	<p>Primærtetekster i kompendiet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Johannes Jørgensen, Alles sjæles nat, 1898. <ul style="list-style-type: none"> • Emil Aarestrup, Angst, 1838. • Tom Kristensen, Angst, 1932. • Tove Ditlevsen, Blinkende lygter, 1947. • N.F.S. Grundtvig, I al sin glans nu stråler solen, 1843. • Uddrag af Thomas Kingo, Keed af Verden, og kier ad Himmelen, 1618. • Uddrag af Xcitors: Lungen - "Lungens funktion", 2017. • Uddrag af Benny Andersen: "Mine lunger", 2001. • Uddrag af Lægehåndbogen om "Tuberkulose, Lunger" på Sundhed.dk. <p>Supplerende tekster:</p> <p>Teori anvendt i forløbet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Fra lærebøger:</u> <p>Begrebsark - Stilistik (Egenproduktion efter Ole Schultz Larsen, Håndbog til dansk: Litteratur, sprog og medier, systime (afsnittene: "Sproglige billeder", "Sproglige figurer", "Ordklasser", "Rim og rytme", "Stil og tone")</p>

	<ul style="list-style-type: none"> ● Ole Schultz Larsen, Håndbog til dansk: Litteratur, sprog og medier, systime (afsnittene: ”Sproglige billeder”, ”Sproglige figurer”, ”Ordklasser”, ”Rim og rytme”, ”Stil og tone” samt ”Analysevejledning: Sproglig-stilistisk analyse af litterære tekster”). ● Ole Schultz Larsen, Håndbog til dansk: Litteratur, sprog og medier, Systime ”Analysevejledning: Sproglig-stilistisk analyse af litterære tekster”. <p>Tekster:</p>
Omfang	16 lektioner af 45 min.
Særlige fokuspunkter	Formålet med forløbet er at introducere eleverne til arbejdet med lyrik samt at give dem redskaber til at lave stilistiske analyser af lyriske tekster. Eleverne har opnået kendskab til arbejdet med billedsprog (metafor, sammenligning, besjæling, personifikation, symbol) og med figurer (sammenligningsfigurer, modsætningsfigurer og dramatiske figurer). Desuden har de arbejdet med stil og tone, rimstruktur og komposition.
Væsentligste arbejdsformer	Dialogisk klasseundervisning, gruppearbejde, individuelt arbejde med skriftlig aflevering, læreroplæg, begrebstræning

Titel 4	Skriv verden frem: skriftlighed
Indhold	<p>Primærtetekster i kompendiet:</p> <p>-Martin A. Hansen: ”Paradisæblerne” (1953).</p> <p>Supplerende tekster:</p> <p>Teori anvendt i forløbet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Fra lærebøger:</u> • Lærerproduceret materiale om den analyserende artikel.
Omfang	8 lektioner af 45 min.

Særlige fokuspunkter	<p>Formålet med forløbet er at introducere eleverne til den skriftlige del af danskfaget. Hovedvægten har ligget på kreative skriveprocesser samt træning i den analyserende artikel. Forløbet er stilladseret opbygget, så eleverne i hver lektion har arbejdet med en væsentlig del af den analyserende artikel.</p> <p>Forløbet evalueres formativt gennem retteark som eleverne lægger i deres grønne område, så de ved hvad de skal arbejde videre med. Eleverne har desuden haft individuelle samtaler med underviseren.</p>
Væsentligste arbejdsformer	Dialogisk klasseundervisning, gruppearbejde, individuelt arbejde med skriftlig aflevering, læreroplæg, begrebstræning

Titel 5	Mellem linjerne
Indhold	<p>Primærttekster i kompendiet:</p> <p>- Martin Andersen Nexø: "Ulven og fårene", 1915</p> <ul style="list-style-type: none"> • Martin A. Hansen: "Agerhønen" fra Agerhønen, 1947 • Peter Seeberg: "Støvsuger", 1997 • Helle Helle: uddrag af "Noter" fra Dansknoter nr. 2, 1999 • Helle Helle: "Hedebølge" fra Biler og dyr, 2000 <p>Supplerende tekster til forløbets aflevering:</p> <p>Cathrine Rygaard Rasch: "Litterær kanon er ligesom FCK" (i Berlingske den 22. november 2019)</p> <p>Martin Hassellund: "En litterær kanon vil styrke fælles kultur og generel dannelse" (i Berlingske den 1. september 2020)</p> <p>Morten Bjerg-Jensen: "Den litterære kanon sikrer kvalitetstekster" (uddrag af en artikel fra Litteratursiden.dk).</p> <p>Teori anvendt i forløbet:</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Fra lærebøger:</u> <p>”Novellegenren” fra ibogen Dansk på ny (Læreplan 2017): https://danskpaany.systeme.dk/index.php?id=151</p> <p><u>Lærerproduceret materiale om:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Analyse og fortolkning som metode • Fortælleforhold • Personbeskrivelse • Kortprosa • Minimalisme
Omfang	32 lektioner af 45 min.
Særlige fokuspunkter	<p>Fortælletyper (1.personsfortæller, 3.personsfortæller) 3.personsfortæller (observerende, alvidende, personbunden)</p> <p>Synsvinkel (indre, ydre, kombineret)</p> <p>Direkte, indirekte eller dækket tanke/tale</p> <p>Direkte og indirekte person- og miljøbeskrivelse</p> <p>Minimalisme (less is more, indirekte fortællestil, show it, don't tell it)</p> <p>Den klassiske novelle (enstrenget handling, tredeling, uventet begivenhed, begrænset persongalleri, afrundet)</p> <p>Den moderne novelle (enstrenget handling, in medias res,</p>
Væsentligste arbejdsformer	Dialogisk klasseundervisning, gruppearbejde, individuelt arbejde med skriftlig aflevering, læreroplæg, begrebstræning
Titel 6	Retorik og argumentation

Indhold	<p>Primærttekster i kompendiet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Socialdemokratiet: ”Jeg vil passe på det Danmark, du kender”, (2015) (valgvideo) • Paradise Hotel - hævnceremoni del 1 (Paradise hotel 2020// hævn ceremoni del 1 (fra 1:50 minut) • P1 - Debat https://www.dr.dk/lyd/p1/p1-debat/p1-debat-2023/p1-debat-haenderne-op-eller-vi-sprayer-11162301384- (21/9-2023) • Facebook opslag af Inger Støjberg (11/8-2023) (argumentationens faser) • Burhan G: "Lucy" (2016) (sproglige virkemidler) • Kristian Thulesen Dahl: "DF's 20 års jubilæumsårsmøde" (uddrag af politisk tale) (19/9-2015) • Reklame for Molslinien Mols'Linien ▶ "Kombardo" DK Reklame 2013 HD, 2013 <p>Supplerende materialer til forløbets aflevering:</p> <p><i>Drop true crime - lysten til morbid underholdning skal ikke stilles med andre menneskers tragedie</i> (tekst 4a) Teksten er bragt i Information, 16. juli 2019. Andrea Dragsdahl er journalist.</p> <p><i>Dobbeltmord</i> (tekst 4b) Podcasten <i>Dobbeltmordet</i> er produceret af DR Radio. Uddraget er starten af afsnittet "Opråb" (00.00-02.00), sendt første gang 19. februar 2017.</p> <p><i>Mørkeland</i> eps. 51 (tekst 4c)</p> <p>Uddraget fra podcasten <i>Mørkeland</i>, episode 51 (2.33-4.43), udgivet 10. marts 2019. Podcastserien <i>Mørkeland</i> er produceret af Camilla Bjerregaard Aurvig og Kristine Sofie Bugbee.</p> <p>Teori anvendt i forløbet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Lærerproduceret materiale om:</u> <ul style="list-style-type: none"> ○ Det retoriske pentagram ○ Toulmins argumentationsmodel ○ De moderne etosdyder

	<ul style="list-style-type: none"> ○ Sproglige virkemidler ○ Argumentationens faser ○ Talegenren ○ Intertekstualitet ○ Oversigt over mundtlig vs. skriftlig formidling • <u>Fra lærebøger:</u> ○ Appelformerne, herunder de moderne etos-dyder Fra https://grundbogiretorik.systeme.dk/index.php?id=156&L=0 ○ Genre og funktion Fra: Grundbog i retorik - at vise og overbevise, 2017, Systeme. ○ Argumenttyper fra https://hbdansk.systeme.dk/?id=205#c628
Omfang	24 lektioner af 45 min.
Særlige fokuspunkter	<p>Centrale begreber:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Toulmins argumentationsmodel (påstand, belæg, styrkemarkør, rygdækning, gendrivelse) • Appelformer (etos (de moderne dyder), logos, patos) • Det retoriske pentagram (modtager, afsender, emne, kontekst, sprog) • Sproglige virkemidler (retoriske spørgsmål, triade, metafor, sammenligning, farvede ord, modsætningspar, gentagelser, intertekstualitet) • Talegenren (lejlighedstalen vs. den politiske tale)
Væsentligste arbejdsformer	Dialogisk klasseundervisning, gruppearbejde, individuelt arbejde med skriftlig opgave, læreroplæg, begrebstræning, arbejde med mundtlig feedback, fremlægge taler

Titel 7	Kortfilm og spillefilm
Indhold	<p>Primærtetekster i kompendiet for forløbet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mathieu Ratthe: "Lovefield", 2008 • Sofie Siboni: "Chikey red grill", 2017 • Roberta Hilarius Reichardt: "Knæler", 2019 • Andreas Thaulow: "Pistol", 2016 • Filmanmeldelse: Thomas Spejlborg Sejersen: "Retfærdighedens ryttere: Anders Thomas Jensens overrumplende nye film er hans bedste siden blinkende lygter", 2020 (https://soundvenue.com/film/2020/11/retfaerdighedens-ryttere-anders-thomas-jensens-overrumplende-nye-film-er-hans-bedste-siden-blinkende-lygter-431075) <ul style="list-style-type: none"> • Projekt om en spillefilm (1. værk): <ol style="list-style-type: none"> 1. "Retfærdighedens ryttere" (2020) instrueret af Anders Thomas Jensen (fordi vi ser et eks. på en filmanmeldelse af denne i kortfilmsforløbet) 2. "Danmarks sønner" (2019) instrueret af Ulaa Salim (i relation til politiske (stemmeflyttende) taler) 3. "Mens vi lever" (2017) instrueret af Mehdi Avaz (fokus på filmiske virkemidler) <p>Teori anvendt i forløbet:</p> <p><u>Lærerproduceret materiale om:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Filmiske virkemidler • Kortfilmsgenren • Raskin og komposition <p><u>Fra lærebøger:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Ole Schultz Larsen: "Komposition og spænding i spillefilm" + "Fremdrift og spænding" fra <i>Håndbog til dansk</i>, 2020, Systime (https://hbdansk.systime.dk/index.php?id=223&L=0 og https://hbdansk.systime.dk/index.php?id=223&L=0)

	<ul style="list-style-type: none"> • Aktantmodellen Fra <https://filmcentralen.dk/grundskolen/filmsprog/aktantmodellen>
Omfang	48 lektioner af 45 min.
Særlige fokuspunkter	<p>Centrale begreber:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Billedbeskæring (supertotal, total, halvtotal, halvnær, nær, ultranær) • Asynkron lyd (voice-over, underlægningsmusik, effektlyde) • Synkron lyd (reallyd, baggrundsmusik, forstærket reallyd) • Kamerabevægelse (panorering, travelling, tilt, håndholdt, statisk) • Klipning (skjult klipning vs. synlig, fx montageklipning, kontrastklipning) • Kameravinkler (normalperspektiv, frø- og fugleperspektiv) • Lys (high-key og low-key) • Kortfilm og Raskins syv parametre • Aktantmodellen
Væsentligste arbejdsformer	Dialogisk klasseundervisning, gruppe- og pararbejde, individuelt arbejde, læreroplæg, mini-projekt, fremlæggelser ifm. værklæsning, omlagt skriftlighed

Titel 8	Danmark mit fædreland (oplysningstiden og romantikken 1700-1870)
Indhold	<p>Primærtetekster i kompendiet for forløbet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oplysningstiden: <ul style="list-style-type: none"> ○ Ludvig Holberg: uddrag af <i>Erasmus Montanus</i> (2. scene 2. akt + 6. scene 3. akt + 1. scene 4. akt + 4. scene 4. akt), 1723 ○ Ludvig Holberg: "Epistel 395 - om censur", 1749 ○ Herunder arbejdsspørgsmål om censur med satireillustrationer fra Muhammed-krisen - Muhammedtegningerne af Kurt Vestergaard for Jyllandsposten 30/9-2005 og forside fra Charlie Hebdo 15/1-2015

- Biedermeier (Romantikken):
  - N.F.S. Grundtvig: "Langt højere bjerge", 1820 fra <https://kalliope.org/da/text/grundtvig2002031701>
  - N.F.S. Grundtvig: "Det er så yndigt at følges ad", 1855
  - Adam Oehlenschläger: "Fædrelandssang/ Der er et yndigt land", 1819 fra "[Der er et Yndigt Land](#)" af Adam Oehlenschläger, 1819 (danmarkshistorien.dk)
  - Herunder arbejdsspørgsmål om nationalromantik med valgplakat "Vi elsker Danmark" - valgannonce for Dansk Folkeparti (2018)
  - Jane Austen: uddrag af "Stolthed og fordom" (1813) *Uddraget er fra en oversættelse af Ebba Brusendorff fra forlaget SFA-89, 2013*
  - H. C. Andersen: "Den lille havfrue", 1837 fra www.andersenstories.com
  - Den norske nationalmelodi, 1864 ("Ja, vi elsker dette landet")
Tekst: Bjørnstjerne Bjørnson, melodi: Rikard Nordraak

Den svenske nationalmelodi, 1866 ("Du gamla, Du fria")

Teksten er skrevet af Richard Dybeck

Supplerende stof:

- Nicolaj Arcel: *En kongelig affære*, 2012 (film)
- Dokumentar DR:

[I Grundtvigs fodspor | Se online her | DRTV](#) "Folkeoplysning" (afsnit 2) 29 min., 2024

Tekster til forløbets aflevering:

- *Den litterære kanon styrker den fælles kultur og generelle dannelse* - Debatindlægget er fra Berlingske den 27. august 2020. Martin Hassellund
- *Den litterære kanon sikrer kvalitetstekster* - Tekststykket indgår i en artikel om kanon fra Litteratursiden.dk. Morten Berring-Jensen
- *Danskfagets litteraturkanon er ligesom FCK - der satses kun på mændene* - Debatindlægget er fra Berlingske den 26. november 2019. Katharina Rytter Råberg

	<p>Teori i kompendiet for forløbet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lærerproduceret materiale om: <ul style="list-style-type: none"> ○ Oplysningstiden ○ Dramaet som genre ○ Romantikken og Biedermeier • Afsnit fra <i>Brug litteraturhistorien</i> af Mimi Sørensen m.fl., 2014: <ul style="list-style-type: none"> ○ ”Holbergs komedier” ○ ”Romantikken: En kaotisk tidsalder” ○ ”Nationalromantisk harmoni” ○ ”Biedermeier: Enhedskultur og idyl” • Analysemodel "Erasmus Montanus" Fra: https://bl.systime.dk/?id=160 • Teori om Jane Austen Fra https://litteratursiden.dk/forfattere/jane-austen • Maleri af <i>J. Th. Lundbye, 'Efterårslandskab. Hankehøj (gravhøj) ved Vallekilde', 1847</i> • <i>Maleri af C.W. Eckersberg: Udsigt til sommerspiret, 1809</i> • <i>Maleri af Martinus Rørbye: Kirurgen Chr. Fenger med hustru og datter, 1829</i>
Omfang	32 lektioner af 45 min.
Særlige fokuspunkter	<p>Centrale begreber:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oplysningstiden: <ul style="list-style-type: none"> ○ Fornuft, rationalisme, viden og oplysning ○ Naturvidenskabelige revolution >< overtro / religion ○ Ytringsfrihed og censur, demokrati, menneskerettigheder ○ Dramaet som genre (replikker og regibemærkninger) ○ Holbergs komedier (den typiske hovedperson og opbygning) • Biedermeier (Romantikken): <ul style="list-style-type: none"> ○ Dannelse og ordentlighed ○ Familien og tryghed i hjemmet

	<ul style="list-style-type: none"> ○ Harmoni og idyl ○ Idealisme, følelser og fantasi ○ Fædrelandskærlighed og nationalromantik ○ Romantismen: Det erotiske, mystiske og dæmoniske
Væsentligste arbejdsformer	Dialogisk klasseundervisning, gruppe- og pararbejde, matrixgrupper, individuelt skriftligt arbejde, begrebstræning, læreroplæg, fælles højtlesning, kreative øvelser, eksamenstræning, repetitionsøvelser, analog undervisning, svar-bazar

Titel 9	Kirke, køn og klasse (Det moderne gennembrud 1870-1890)
Indhold	<p>Primærttekster i kompendiet for forløbet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Det moderne gennembrud: <ul style="list-style-type: none"> ○ Amalie Skram: uddrag af <i>Constance Ring</i>, 1885 ○ Henrik Pontoppidan: "Ane-Mette", 1887, fra novellesamlingen <i>Fry Hytterne</i> ○ Martin Andersen Nexø: <i>Lønningsdag. En idyl</i>, 1900 ○ Herman Bang: <i>Den sidste balkjole</i>, 1887 ○ Herman Bang: <i>Fattigliv</i>, 1880 <p>Supplerende stof:</p> <ul style="list-style-type: none"> • https://litthist.systime.dk/?id=142#c297 • Undervisningsfilm om det moderne gennembrud https://litthist.systime.dk/?id=125 <p><u>Tekster til aflevering:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Den litterære kanon styrker den fælles kultur og generelle dannelse</i> (tekst 4a) Debatindlægget er fra Berlingske den 27. august 2020. Martin Hassellund (f. 1966), forfatter og forlagsdirektør., <i>Den litterære kanon sikrer kvalitetstekster</i> (tekst 4b) Tekststykket indgår i en artikel om kanon fra Litteratursiden.dk. Morten Berring-Jensen (f. 1943), tidligere lektor og <i>Danskfagets litteraturkanon er ligesom FCK - der satses kun på mændene</i> (tekst 4c)

	<p>Debatindlægget er fra Berlingske den 26. november 2019. Katharina Rytter Råberg (f. 1977), gymnasielærer og litteraturanmelder.</p> <p>Link til den nye kanonliste, der træder i kraft fra skoleåret august 2026: Her er den nye litteraturkanon – dansklærere fra udvalget er meget tilfredse – Gymnasieskolen</p> <p>Teori i kompendiet for forløbet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lærerproduceret materiale om: <ul style="list-style-type: none"> ○ Det moderne gennembrud og sædelighedsfejden • Afsnit fra <i>Brug litteraturhistorien</i> af Mimi Sørensen m.fl., 2014:
Omfang	24 lektioner af 45 min.
Særlige fokuspunkter	<p>Centrale begreber:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Det moderne gennembrud: <ul style="list-style-type: none"> ○ Kritik af køn, klasse og kirke ○ At sætte problemer under debat i litteraturen ○ Sædelighedsfejden (debat om kønsroller og undertrykkelsen/frigørelsen af kvinder, tre grupper: de traditionelle, de konservative, de moderne) ○ Realistisk litteratur
Væsentligste arbejdsformer	Dialogisk dialogisk klasseundervisning, gruppe- og pararbejde, individuelt skriftligt arbejde, begrebstræning, læreroplæg, fælles højtlesning, repetitionsøvelser, projektarbejde ifm. mini-SSO

Titel 10	Virkelighed og iscenesættelse
Indhold	<p>Primærttekster i kompendiet for forløbet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dokumentarer fra DR: <ul style="list-style-type: none"> ○ DR: "Kvindefængslet; Fængselsmor" (Sæson 1, episode 1) 30 min. https://www.dr.dk/drtv/se/kvindefaengslet_-faengselsmor_487479 ○ DR: "Stik mig smuk; Instaface" (Sæson 1, episode 5) 28 min. https://www.dr.dk/drtv/serie/stik-mig-smuk_443514 ○ DR: "Sygt skarp; Krudten er kicket ind" (sæson 1, episode 1) 25 min. https://www.dr.dk/drtv/serie/sygt-skarp_452865 ○ DR: "Alle elsker Sinan; Fucking bøsser", (Sæson 1, episode 3) 20 min. https://www.dr.dk/drtv/se/alle-elsker-sinan_-fucking-boesser_419263 ○ DR: "Tykke Ida", 2017, (Sæson 1, episode 1) 28 min. https://www.dr.dk/drtv/serie/tykke-ida_6673 ○ DR: "De dyre piger; Risengrød og chanelsko" (Sæson 1: afsnit 4) 21 min. https://www.dr.dk/drtv/serie/de-dyre-piger_259421 <p>Dokumentarfilm:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Christian Sønderby Jepsen: <i>Naturens uorden</i>, 2015 (værk) <ul style="list-style-type: none"> • Analyse af "Tykke Ida": følelses-tv uden medfølelse, Fra: "Digitale medier, køn og krop", Udkast til Kapitel 6: "Kropskampe i nye tv-formater" • Artikel (kommentar): <i>Utilstrækkelighed: Retorisk tryllestøv</i>, af Asker Hedegaard Boye, 4. december 2020 Weekendavisen Sektion 2 AS • Artikel: <i>Anne Sophia Hermansen kaldte hendes adfærd for selvskadende: På en måde har hun ret</i>, af Anne Baungård, <p>Onsdag d. 14. juli 2021 Berlingske - Fra https://www.berlingske.dk/skaerm/anne-sophia-hermansen-kaldte-hendes-adfaerd-for-selvskadende-paa-en-maade</p> <p>Teori i kompendiet for forløbet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lærerproduceret materiale om: • Filmiske virkemidler • Vigtige begreber til reality-dokumentar og iscenesættelse

	<ul style="list-style-type: none"> • Remediering • Afsnit fra <i>DOX</i> af Dorthe Schmidt Granild og Mette Wolfhagen, 2016: <ul style="list-style-type: none"> ○ ”Definition af dokumentargenren” (s. 16-18) ○ ”Autenticitetsmarkører - Signaler om virkelighed” (s. 18-21) ○ ”Dokumentarens fortælleformer” (s. 44) • ”Tv-dokumentarisme” fra ibogen <i>Levende billeder - grundbog i mediefag</i> af Anders Dahl m.fl., 2013, 2018 • ”Selvfremstilling på SoMe”, Fra <i>Sproget arbejder</i> af Birgitte Darger, Kasper Lezuik Hansen og Christian Kock, Daneklærerforeningens Forlag og Systime 2015, s. 66-75 • Fakta- og fiktionskoder fra https://hbdansk.systime.dk/?id=224#c1021 • <i>Frontstage, backstage og middleregion</i>, Fra https://samfundsfag-c.systime.dk/?id=640 • <i>Tilværelsen er som et teater</i>, Fra <i>Håndbog til dansk – litteratur, sprog, medier</i> af Ole Schultz Larsen, Daneklærerforeningens Forlag og Systime 2015, s. 231-233
Omfang	30 lektioner a 45 min.
Særlige fokuspunkter	<p>Centrale begreber:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Filmiske virkemidler (kameravinkler, billedbeskæringer, lyd, klipning) • Autenticitetsmarkør og faktakontrakt • Dokumentargenrer (tv-dokumentar vs. dokumentarfilm) • Dokumentargenrer (portræt, reality-dokumentar, sociologisk dokumentar, institutionsdokumentar, sagsorienteret dokumentar) • Det retoriske pentagram, med fokus på afsender- og modtagerforhold
Væsentligste arbejdsformer	Dialogisk klasseundervisning, gruppe- og pararbejde, individuelt skriftligt arbejde, begrebstræning, repetition

Titel 11	Medier og journalistik
Indhold	<p>Primærtetekster i kompendiet for forløbet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Per Mathiessen m.fl.: ”Ny bilagsbombe under Løkke” (nyhedsartikel fra <i>Ekstra Bladet</i> den 13. maj 2014) • Thomas Larsen: ”Venstres farlige krisehåndtering” (baggrundsartikel fra <i>Berlingske Tidende</i> den 20. maj 2014) • Thomas Prakash m.fl.: ”De store elever kan se frem til lang tid i hjemmeskolen: Lars spiller ’velvære-bingo’ med sin 9. klasse” (baggrundsartikel fra dr.dk den 2. februar 2021) • Anders Byskov Svendsen, m.fl.: "Minkavlere får erstatning for flere mink, end de havde miljøgodkendelse til" (artikel fra dr.dk d. 10. april 2024 https://www.dr.dk/nyheder/politik/minkavlere-faar-erstatning-flere-mink-ende-havde-miljoegodkendelse-til-ulovligt) • "Har fået erstatning for mink, de ikke havde tilladelse til at have" (Fra Instagram opslag på DR´s profil: 11.04.24 DR Nyheder (@drnyheder) • Instagram-billeder og -videoer) • Christian R.: ”Kristiansborg Slots Brand” (nyhedsartikel fra <i>Politiken</i> den 4. oktober 1884) • Øjvind Hesselager: "Den arrogante bølge" (reportage Information 29.12.2004 Side 8 1487 ord Artikel-id: e02f52c0) • Johannes V. Jensen: "Verdens-Udstillingens Ofre" (fortællende journalistik fra <i>Social-Demokraten</i> d. 25. april 1900) • Morten Sabroe: ”Oscarfest: Kan man ryge Oscar?” (Gonzo-journalistik fra <i>Politikken</i> den 27. marts 2001) <p>Selvvalgt værk ud fra emnet læselyst (6. værk) hertil en anmeldelse af dette som forløbets aflevering</p> <p>Teori i kompendiet for forløbet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lærerproduceret materiale om: <ul style="list-style-type: none"> ○ Nyhedsformidlingens historie ○ Avistyper og modtagergrupper ○ Layout, vinkling og kilder

	<ul style="list-style-type: none"> ○ Genrer (informationsgenrerne, fortællende journalistik og opinionsgenrerne) og komposition • Afsnit fra <i>NEWS</i> af Henrik Poulsen, Gyldendal, 2015: <ul style="list-style-type: none"> ○ ”Fra særheder til nærheder” (s. 83) ○ ”De fem nyhedskriterier” (s. 84)
Omfang	30 lektioner a 45 min.
Særlige fokuspunkter	<p>Centrale begreber:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nyhedskriterier (aktualitet, væsentlighed, identifikation, sensation, konflikt) • Komposition: Nyhedstrekanten vs. spændingsopbyggende • Vinkling • Kilder (erfaringskilder, partskilder, ekspertkilder) • Layout (rubrik, underrubrik, mellemrubrik, brødtekst, byline) • Informationsgenrerne (nyhedsartikel, reportage) • Fortællende journalistik • Opinionsgenrer • Autenticitetsmarkører og fiktionskoder
Væsentligste arbejdsformer	Dialogisk klasseundervisning, gruppe- og pararbejde, individuelt arbejde, begrebstræning, læreroplæg, skriftligt arbejde ifm. opinionsgenren anmeldelse, eksamenstræning, repetitionsspil

